

(місцеві) потреби суб'єктів підприємництва, діяльність яких спрямована на надання послуг щодо вдосконалення підготовки та підвищення кваліфікації кадрів для малого підприємництва, надання інформаційно-консультативної підтримки суб'єктам підприємництва тощо.

Робота щодо створення нових об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва в регіонах України проводилась з орієнтацією на місцеві потреби суб'єктів підприємництва

Реалізація потенціалу, головних конкурентних переваг, справжньої ролі малого і середнього підприємництва, як однієї з важливих складових у загальному економічному спектрі, здатна посилити стійкість до глобальних викликів і сприяти виведенню України на шлях подальшого впевненого зростання.

Список літератури:

1. Войнаренко М.П. Форми й принципи взаємодії державних, підприємницьких та інституційних структур / М.П. Войнаренко // Перший етап модернізації економіки України: досвід та проблеми / О.М. Алімов, О.М. Амоша та ін.; за заг. ред. В.І. Ляшенка ; ІЕП НАН України, КПУ. Запоріжжя: КПУ, 2014. – 798 с.
2. Філіппов В.Ю. Змістовність процесу бізнес-інкубування та його роль для підприємництва як соціально-економічного явища : мат. міжнар. українсько-японської конф. з питань наук.-промис. співроб-тва (Україна, ОНПУ, 24-25.11.2013р.) / В.Ю. Філіппов. – Одеса: ОНПУ, 2013. – Т.2. – С. 62-63.
3. Державний комітет статистики України : [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Аналітичний звіт про стан і перспективи розвитку малого та середнього підприємництва в Україні : [електронний ресурс] // Офіційний сайт державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємства. – Київ, 2014. – 40 с. – Режим доступу: <http://www.dkrp.gov.ua/info/3226>. – Доступно на 20.03.2014. – Назва з екрана.

Дашковский О.С.

ЧИННИКИ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЙОГО ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

Стан економічної безпеки підприємства та її рівень визначаються під впливом багатьох чинників, серед яких значна чисельність вчених визначає чинник вартості підприємства. Вагомий внесок у дослідження цієї проблеми зробили С. Валдайцев, А. Грязнова, О. Мних, О. Мендрул, Г.Островська. До чинників формування вартості К.Уолш відносить: темпи зростання, рентабельність реалізації, ставки оподаткування прибутку, інвестиції в нові не обігові активи, інвестиції в обігові активи, ставки оподаткування. За Ф.Хачатуряном ринкову вартість підприємства формує зростання обігу та здійснених підприємством інвестицій. О. Мендрул чинники формування вартості підприємства поділив за такими ознаками: за характером впливу на вартість, способом створення вартості, можливістю впливу з боку менеджерів, спрямованістю та тривалістю дії місця прояву чинників, характером інновацій, що формують вартість, та оціненістю ринком. На думку П.Круш, С.Поліщук, чинники ринкової вартості поділяються на дві умовні групи: зовнішні, що виникають незалежно від волевиявлення менеджменту підприємства, та внутрішні, пов'язані з діями менеджменту, галузевою специфікою. Ці дослідники підкреслюють, що при оцінці вартості підприємства, як цілісно-майнового комплексу, його отримана вартість коригується на вартість нематеріальних (торгові марки, знаки, гудвіл) та нефункціонуючих активів.

На думку І.Колоса істотний вплив на ринкову вартість підприємства чинять ринкові умови (рівень та тип конкуренції, макроекономічне середовище, нові конкуренти, інтенсивність нововведень, впливовість споживача, впливовість постачальника, промислова політика держави) та внутрішні чинники (розроблення нових видів продукції, розвиток видів продукції, які виготовляються, закупівля та постачання, виробництво, система просування на ринок та реалізація товарів, оброблення маркетингової інформації, управління людським капіталом, інформаційний капітал.

Т. Коупленд, Т. Коллер та Дж. Мурін під фактором, що визначає створення вартості, розуміють певну характеристику діяльності, від якої залежить результативність функціонування підприємства.

В. Чубай, О. Бойкевич, Л. Юрович надають комбіновану класифікація чинників, що впливають на рівень небезпечності діяльності підприємства. На їх думку всі чинники впливу (загрози) на безпеку господарювання підприємства можна розділити на дві групи: внутрішні та зовнішні. Сутність цих загроз відображає джерело формування загрози – з боку зовнішнього та внутрішнього середовища. Якщо внутрішні загрози прямо залежать від ефективності системи управління підприємством і, отже, можна їх вчасно виявити та локалізувати, то зовнішні загрози, що відображають загальне економічне становище в країні, у деякій їхній частині локалізувати не можна. За ними можна лише спостерігати та враховувати у діяльності.

Тому їх варто поділяти за систематичністю на загрози:

- систематичні, котрі, раз виникнувши, існують завжди і постійно впливають на підприємство (зміни законодавства, підвищення конкуренції і т. ін.);
- несистематичні, що справляють свій вплив на діяльність підприємства стохастично (сезонні зміни попиту на продукцію, загрози стихійних лих, тимчасовий розрив відносин із постачальником, нестабільність функціонування дилерської мережі й т. ін.).

За тривалістю дії [1] загрози розподіляються на довго-, середньо- і короткотермінові, що відображає тривалість наслідків прояву впливу загрози.

Класифікація загроз на керовані та некеровані [2, 3] відображає можливість локалізації підприємством їхніх наслідків. На перші підприємство може вплинути шляхом застосування управлінських заходів та змінити впливовість та характер загрози. Некеровані загрози не можуть бути змінені з боку підприємства та мають враховуватися ним у власній діяльності. До них відносяться: монополізація ринку, захоплення його частини транснаціональними корпораціями, зміни законодавства тощо.

Залежно від рівня кризи, спричиненої дією того чи іншого дестабілізаційного чинника, загрози варто класифікувати на такі, що зумовлюють труднощі, значні та катастрофічні.

Можна припустити, що чинники, які формують вартість підприємства, мають значний вплив на стан його економічної безпеки. Оскільки ринкова вартість підприємства є критерієм ЕБП, то визначення чинників є важливим з двох причин:

- підприємство саме працює з вартістю;
- власне зазначені чинники допомагають управлінському персоналу впливати на роботу інших рівнів управління.

На певному етапі життєвого циклу підприємства важливість і впливовість того чи іншого фактора може змінюватися. Тому важливим завданням управління підприємством є виявлення та визначення величини впливу чинників на його вартість на певній стадії розвитку з урахуванням стратегічних цілей діяльності, визначальними серед яких є інтереси його власників, інтереси ж інших (споживачів, постачальників, найманих працівників, влади, кредиторів, інвесторів та інших) є супутніми.

Чинники, що визначають вартість підприємства можна розділити на фінансові та нефінансові (організаційні). Основною метою виявлення чинників, що визначають вартість підприємства, є створення системи показників, за допомогою якої можна було б адекватно оцінити результативність діяльності підприємства та здійснювати постійний її контроль. Відбір факторів має базуватися на показниках, які є індикаторами вартості підприємства, а, отже, і індикаторами економічної безпеки підприємства.

Таким чином, склад чинників вартості підприємства, що впливають на його економічну безпеку, залежить від декількох узагальнених причин:

1. Загальний стан зовнішнього та внутрішнього середовища, який впливає на різні складові економічної безпеки підприємства;

2. Якісні характеристики та природи діючих чинників, оскільки, певні з них пов'язані між собою та їхні взаємини можуть підсилити або послабити дію інших чинників;

3. Стадії життєвого циклу та цілей управління підприємством;

4. Спрямованість системи управління підприємством на вартісно-орієнтоване управління та визнання важливості ролі чинників, які формують вартість підприємства, для забезпечення бажаного рівня його економічної безпеки;

5. Вибір одного або кількох методів оцінювання вартості підприємства, що пропонують три підходи: майновий, прибутковий та порівняльний.

Відтак, система ключових факторів вартості має будуватися та оцінюватися по економічним цілям підприємства і конкретним завданням системи його економічної безпеки.

Список літератури:

1. Ильяшенко С. Н. Составляющие экономической безопасности предприятия и подходы к их оценке / С. Н. Ильяшенко // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 3. – С. 12-19.
2. Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства / Т. М. Іванюта, А. О. Заїчковський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
3. Філіппова С. В. Управління ризиком вартості підприємства, як невід'ємна складова системи економічної безпеки в умовах невизначеності / С.В. Філіппова, С.А. Нізяєва // «Вісник економіки транспорту і промисловості». – Вип. 38 (Дод.). – Харків: Укр-ДАЗТ, 2012. – С. 124-128.
4. Філіппова С.В. Аналітичні інструменти системи економічної безпеки суб'єктів господарювання : [моногр.] / С.В. Філіппова, С.А. Нізяєва – Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2012. – 179 с.

К.е.н., доц. Ковтуненко К.В., Гутарева Ю.В.

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОСТІ

Одеський національний політехнічний університет, Одеса

Науково-технічний прогрес не стоїть на місці, він існує завдяки науковцям та винахідникам, які удосконалюють наше життя не тільки у побуті, а й в глобальних масштабах. Однак, створити винахід – це ще не запорука успіху, його ще необхідно довести до ринку, тобто комерціалізувати. Саме комерціалізований винахід стає товаром, придатним до користування. З іншого боку – з боку підприємництва, – комерціалізація інновацій необхідна для отримання прибутку, адже це є метою кожної компанії.